

POSTANOWIENIE

Dnia 25 lipca 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR A. Z.

Protokolant: st. sekr. sąd. M. O.

po rozpoznaniu w dniu 14 lipca 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku P. G.

z udziałem A. G. (1)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

1. ustalić, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków P. G. i A. G. (1) wchodzi następujące składniki:

a) wierzytelność przysługująca P. G. i A. G. (1) z tytułu nakładów dokonanych na nieruchomość położoną w Ł., przy ul. (...), stanowiącą działkę numer (...), o powierzchni 15 (piętnaście) arów 31 (trzydzieści jeden) metrów kwadratowych, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), w stosunku do J. K. jako współwłaściciela tejże nieruchomości w $\frac{1}{3}$ (jednej trzeciej) części, o wartości 2.796,67 zł (dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt siedem groszy);

b) wierzytelność przysługująca P. G. i A. G. (1) z tytułu nakładów dokonanych na nieruchomość położoną w Ł., przy ul. (...), stanowiącą działkę numer (...), o powierzchni 15 (piętnaście) arów 31 (trzydzieści jeden) metrów kwadratowych, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), w stosunku do E. K. i A. K. (1) jako współwłaścicieli tejże nieruchomości we wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej w $\frac{1}{3}$ (jednej trzeciej) części, o wartości 2.796,67 zł (dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt siedem groszy);

2. ustalić, że nakład z majątku wspólnego byłych małżonków P. G. i A. G. (1) na majątek osobisty A. G. (1) w postaci przysługującego jej udziału w wysokości $\frac{1}{3}$ (jednej trzeciej) części w prawie własności nieruchomości położonej w Ł., przy ul. (...), stanowiącej działkę numer (...), o powierzchni 15 (piętnaście) arów 31 (trzydzieści jeden) metrów kwadratowych, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), wynosi 2.796,66 zł (dwa tysiące siedemset dziewięćdziesiąt sześć złotych sześćdziesiąt sześć groszy);

3. dokonać uzupełniającego podziału majątku wspólnego byłych małżonków P. G. i A. G. (1) w ten sposób, że na rzecz A. G. (1) przyznać wierzytelności opisane w pkt 1. (pierwszym) a) i b) postanowienia, o łącznej wartości 5.593,34 zł (pięć tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt trzy złote trzydzieści cztery grosze);

4. zasądzić od A. G. (1) na rzecz P. G. kwotę 4.195 zł (cztery tysiące sto dziewięćdziesiąt pięć złotych) tytułem spłaty oraz rozliczenia nakładu wskazanego w punkcie 2. (drugim) postanowienia;

5. zasądzić od A. G. (1) na rzecz P. G. kwotę 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych) tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania;

6. ustalić, że w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie;

7. nakazać pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych:

a) od P. G. kwotę 1.069,10 zł (jeden tysiąc sześćdziesiąt dziewięć złotych dziesięć groszy);

b) od A. G. (1) kwotę 1.069,10 zł (jeden tysiąc sześćdziesiąt dziewięć złotych dziesięć groszy).

Sygn. akt II Ns 266/12

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 13 lutego 2012 roku P. G., reprezentowany przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniósł o ustalenie, że w skład majątku wspólnego P. G. i A. G. (1) wchodzi nakłady poczynione przez wnioskodawcę i uczestniczkę postępowania na nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) o wartości 193.460,00 zł, dokonanie podziału majątku wspólnego uczestników postępowania w ten sposób, aby poczynione nakłady na wskazaną nieruchomość przyznać uczestniczce postępowania A. G. (1), oraz o zasądzenie od uczestniczki postępowania A. G. (1) na rzecz wnioskodawcy P. G. kwoty 96.730,00 zł tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym uczestników postępowania.

W uzasadnieniu wniosku wskazano, że związek małżeński stron został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 7 maja 2010 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt XII C 1303/08. W dniu 2 kwietnia 2002 roku uczestniczka nabyła z funduszy stanowiących jej majątek odrębny udział wynoszący 1/3 części zabudowanej nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...). W czasie trwania małżeństwa strony zamieszkały na tej nieruchomości, zajmując całe pierwsze piętro budynku i czyniły nakłady na nieruchomości w postaci licznych remontów, postawienia garażu, wykonania instalacji elektrycznej w całym budynku, bramy wjazdowej i furtki, obudowy studni, położenia kostki i chodnika, ocieplenia ścian zewnętrznych. Nakłady finansowe były dokonywane z dochodów uczestników postępowania.

(wniosek k.2-3)

W odpowiedzi na wniosek uczestniczka wniosła o oddalenie wniosku oraz o zasądzenie od wnioskodawcy kosztów postępowania. Uczestniczka podniosła zarzut powagi rzeczy ugodzonej z uwagi na zawarcie przez strony w czasie trwania związku małżeńskiego umowy majątkowej małżeńskiej i dokonanie podziału majątku dorobkowego. Odnosząc się do roszczenia wnioskodawcy o rozliczenie nakładów, uczestniczka zakwestionowała zarówno zakres poczynionych prac na nieruchomości, jak również ich wartość. Uczestniczka przyznała, iż na piętrze budynku na nieruchomości przy ul. (...) w Ł. zamieszkiwanym przez strony, dokonano pewnych nakładów, wskazała jednak, iż nie przyczyniły się one do zwiększenia wartości nieruchomości. Dodatkowo podniosła, iż część kosztów związanych z remontem pokryli rodzice uczestniczki, w tym zakupili niezbędne materiały oraz opłacili fachowców. Uczestniczka wskazała, iż sytuacja finansowa stron nie pozwoliłaby na samodzielne poczynienie nakładów w wysokości blisko 200.000 zł w sytuacji, gdy jedyne źródło dochodu przez lata stanowiło wynagrodzenie za pracę wnioskodawcy oscylujące na poziomie 2.000 zł – 3.000 zł.

(odpowiedź na wniosek k.31-33)

Pełnomocnik wnioskodawcy odnosząc się do zarzutu powagi rzeczy ugodzonej przyznał, iż byli małżonkowie zawarli umowę majątkową małżeńską oraz dokonali podziału składników majątku wspólnego. Wskazał jednak, że przedmiotową umową strony nie objęły wszystkich składników majątku wspólnego i nie wyczerpały wszystkich

wzajemnych roszczeń. Wnioskodawca zaprzeczył, aby zakup materiałów budowlanych finansowali rodzice uczestniczki. Wskazał, iż wynagrodzenie za pracę wnioskodawcy stanowiło tylko jedno ze źródeł dochodu rodziny, bowiem wnioskodawca pozyskiwał środki finansowe również z prywatnych zleceń, darowizn od rodziców, kredytów oraz kasy zapomogowo-kredytowej.

(pismo pełnomocnika wnioskodawcy k.38-41)

Na rozprawie w dniu 9 października 2012 roku, w dniu 12 marca 2013 roku, w dniu 18 lutego 2014 roku oraz w dniu 4 lipca 2014 roku pełnomocnicy stron podtrzymali dotychczasowe stanowisko w sprawie.

(stanowiska pełnomocników stron – protokół rozprawy k.52, k.72-73, k.112-113, k.140)

Na rozprawie w dniu 4 lipca 2014 roku wnioskodawca oświadczył, że środki zgromadzone na dzień 15 maja 2008 roku na rachunku bankowym w (...) Bank Spółce Akcyjnej w W. zużył w całości po ustanowieniu rozdzielności majątkowej na opłacenie wycieczki do P. dla córki stron stanowiącej prezent z okazji Pierwszej Komunii Świętej oraz na zakup samochodu marki F. (...), który został następnie sprzedany. Pełnomocnik uczestniczki nie kwestionował tych okoliczności. Oświadczył, iż zdaniem uczestniczki strony dokonały podziału majątku wspólnego w sposób całkowity umową z dnia 15 maja 2008 roku i w związku z tym nie zgłasza roszczeń dotyczących rozliczenia środków z rachunku bankowego wnioskodawcy.

(protokół rozprawy k.141)

Na rozprawie w dniu 12 września 2014 roku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa na okoliczność wartości nakładów poczynionych przez wnioskodawcę i uczestniczkę na pierwszym piętrze budynku przy ul. (...) w Ł.. Pełnomocnik uczestniczki wskazała, iż uczestniczka nigdy nie kwestionowała faktu wykonania wraz z wnioskodawcą prac remontowych na pierwszym piętrze nieruchomości. Podała, iż prace te swym zakresem obejmowały pomalowanie ścian, położenie paneli, które w trakcie zamieszkiwania zużyły się i nie stanowią nakładów na nieruchomość w rozumieniu kodeksu cywilnego. Wskazała, że zgłoszony na tym etapie wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ma charakter spóźniony.

(stanowisko pełnomocnika wnioskodawcy i uczestniczki - protokół rozprawy k.175)

W piśmie z dnia 18 września 2014 roku pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości nakładów dokonanych przez uczestników z majątku wspólnego na całą nieruchomość przy ul. (...) w Ł..

(pismo pełnomocnika wnioskodawcy k.178)

Do zamknięcia rozprawy stanowiska stron nie uległy zmianie. Na rozprawie w dniu 14 lipca 2017 roku pełnomocnicy wnioskodawcy i uczestniczki oświadczyli, że po uzupełniającej opinii biegłej A. K. (2) złożonej na rozprawie nie kwestionują wartości nakładów ustalonej przez biegłą w opiniach pisemnych.

(stanowiska pełnomocników wnioskodawcy i uczestniczki- protokół rozprawy z dnia 14 lipca 2017 roku k.360 i k.361, nagranie 00:04:57-00:06:36 i 00:20:53-00:23:29)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Związek małżeński A. G. (2) z domu K. i P. G., zawarty w dniu 12 grudnia 1998 roku w Ł., zarejestrowany w Urzędzie Stanu Cywilnego Ł. - Centrum pod numerem III- (...), został rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 7 maja 2010 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt (...). Wyrok uprawomocnił się w dniu 29 czerwca 2010 roku.

(dowód: odpis wyroku k.10-10v)

Na podstawie umowy sprzedaży z dnia 3 kwietnia 2002 roku M. B., J. K. i A. G. (1) nabyli prawo własności nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), stanowiącej zabudowaną działkę gruntu numer (...), o powierzchni 15 arów 21 m², w 1/3 części każde z nich. A. G. (1) nabyła swój udział w nieruchomości wynoszący 1/3 części za fundusze stanowiące jej majątek odrębny, a pochodzące częściowo ze sprzedaży jej udziału w zabudowanej nieruchomości położonej w Ł., przy ulicy (...), nabytego przez nią w drodze darowizny od rodziców A. i E. K., a częściowo za fundusze pochodzące z darowizny od dziadka M. B.. P. G. potwierdził, że jego żona A. G. (1) nabyła swój udział w tej nieruchomości za fundusze stanowiące w całości jej majątek odrębny, w związku z czym udział ten nie wchodzi w skład ich majątku objętego wspólnością ustawową w jakiej ze sobą pozostają.

(dowód: wypis aktu notarialnego rep. A nr (...) k. 4-9)

Umową darowizny zawartą w formie aktu notarialnego, przed notariuszem Z. K. w Kancelarii Notarialnej w Ł., w dniu 12 lutego 2004 roku, rep. A numer (...), M. B. darował swojej córce E. K. i jej mężowi A. K. (1), do ich majątku objętego wspólnością ustawową, swój udział wynoszący 1/3 w prawie własności zabudowanej nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...).

(dowód: umowa darowizny – wypis aktu notarialnego rep. Nr A (...) k.363-364 v.)

W dniu 15 maja 2008 roku, przed notariuszem K. T. w Kancelarii Notarialnej w Ł., P. G. i A. G. (1) zawarli umowę majątkową małżeńską, ustanawiając z dniem jej zawarcia, w miejsce dotychczasowej wspólności ustawowej, rozdzielność majątkową.

W tym samym dniu P. G. i A. G. (1) zawarli umowę o dokonaniu podziału majątku wspólnego. Na mocy umowy na własność uczestniczki został przyznany samochód osobowy marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) oraz komputer osobisty marki F.-S.. Uczestniczka zobowiązała się do samodzielnej spłaty kredytu zaciągniętego na podstawie umowy z dnia 9 maja 2008 roku z (...) Bankiem Spółką Akcyjną. Na własność wnioskodawcy został przyznany telewizor marki T., kino domowe marki S. z głośnikami oraz sprzęt AGD (lodówka, zmywarka, pralka, piekarnik, kuchenka gazowa, okap). Wnioskodawca zobowiązał się do samodzielnej spłaty kredytu gotówkowego zaciągniętego w (...) Banku Spółce Akcyjnej w dniu 22 kwietnia 2008 roku.

Wnioskodawca i uczestniczka postępowania ustalili, iż pozostałe ruchomości, w tym meble i sprzęt gospodarstwa domowego pozostaną na nieruchomości przy ulicy (...) w Ł., a wnioskodawca nie będzie do nich zgłaszać roszczeń.

W czasie zawierania umowy o podziale majątku wspólnego nie było mowy o nakładach na nieruchomość przy ul. (...) w Ł., gdyż P. G. nie miał wiedzy o możliwości ich rozliczenia.

Uczestnicy nie zawierali innych umów majątkowych małżeńskich, nie uzyskali orzeczenia sądu o separacji czy ustanowieniu rozdzielności majątkowej.

W chwili zawierania umowy o ustanowieniu rozdzielności majątkowej małżeńskiej wnioskodawca zamieszkiwał na ulicy (...) w Ł.. Wyprowadził się z nieruchomości przed pierwszą rozprawą w sprawie o rozwód w 2009 roku. A. G. (1) nadal zamieszkuje na tej nieruchomości.

(dowód: umowa k.34, wypis aktu notarialnego rep. A nr (...) k.36-37, przesłuchanie wnioskodawcy w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.186- (...) i k.192 w związku z k.53-54, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Umową zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 2 listopada 2011 roku, rep. A numer (...) J. K., A. G. (1), A. i E. K. dokonali zniesienia współwłasności nieruchomości położonej przy ulicy (...) w Ł., składającej się z dwóch działek gruntu oznaczonych numerami (...), w ten sposób, że prawo własności niezabudowanej działki gruntu oznaczonej numerem (...) o powierzchni 4 ary 72 m⁽²⁾ przeszło na rzecz J. K. w całości, a prawo własności zabudowanej działki gruntu oznaczonej numerem (...) o obszarze 10 arów 61 m⁽²⁾ na rzecz A. G. (1) w 1/3 części oraz na rzecz A. i E. K.

na prawach własności ustawowej majątkowej małżeńskiej w 2/3 części. Zniesienie współwłasności zostało dokonane bez żadnych spłat i dopłat.

(dowód: umowa zniesienia współwłasności – wypis aktu notarialnego rep. A nr (...) k. 365-367 v.)

Aktualnymi współwłaścicielami nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...), stanowiącej działkę o numerze (...), dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...) są małżonkowie A. i E. K. w 2/3 części we wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej oraz A. G. (1) w 1/3 części.

(dowód: odpis zupełny księgi wieczystej k.150-152, wydruk elektronicznej księgi wieczystej k.345-354)

W okresie małżeństwa uczestników na nieruchomości przy ulicy (...) w Ł., na działce oznaczonej numerem (...) znajdował się murowany budynek mieszkalny, wolnostojący, jednopiętrowy, składający się z ośmiu izby oraz murowany garaż, a działka oznaczona numerem (...) nie była zabudowana.

(okoliczności bezsporne, także umowa zniesienia współwłasności – wypis aktu notarialnego rep. A nr (...) k.365-367 v.)

W czasie trwania małżeństwa P. i A. G. (1) główny dochód wnioskodawcy i uczestniczki postępowania stanowiło wynagrodzenie za pracę uzyskiwane przez wnioskodawcę. Uczestniczka przez większość małżeństwa nie pracowała, zajmowała się domem i córką stron. A. G. (1) i P. G. korzystali z pomocy finansowej rodziców uczestniczki.

W 2002 roku P. G. uzyskał dochód w wysokości 20.544,88 zł, zaś A. G. (1) dochód w wysokości 2.898,30 zł.

W 2003 roku P. G. uzyskał dochód w wysokości 24.418,90 zł, zaś A. G. (1) dochód w wysokości 5.156,63 zł.

W 2004 roku P. G. uzyskał dochód w wysokości 28.981,97 zł, zaś A. G. (1) nie uzyskała żadnego dochodu.

W 2005 roku P. G. uzyskał dochód w wysokości 28.559,57 zł, zaś A. G. (1) nie uzyskała żadnego dochodu.

(dowód: kserokopie zeznań o wysokości osiągniętego dochodu za lata 2002-2005 koperta k.85, zeznania świadka M. R. k.78-80, zeznania świadka E. K. k.113-114, przesłuchanie wnioskodawcy w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.186- (...) i k.192 w związku z k.53-54, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

A. G. (1) podjęła decyzję, że wraz mężem i córką zamieszka na nieruchomości przy ulicy (...) w Ł.. Pozostali współwłaściciele nieruchomości akceptowali tą decyzję. A. G. (1) i P. G. wraz z córką mieli zająć piętro budynku. Na parterze budynku mieszkalnego zamieszkał M. B. wraz z rodzicami uczestniczki E. K. i A. K. (1). J. K. nie był wówczas zainteresowany zamieszkiwaniem na tej nieruchomości. Natomiast, planowano, że zostanie dla niego wydzielona do korzystania część na parterze budynku z osobnym wejściem.

Pomieszczenia usytuowane na piętrze budynku zajęli P. G. i A. G. (1) z córką K.. Wprowadzili się tam latem 2002 roku.

Nie dokonywano żadnych ustaleń co do tego, że P. G. i A. G. (1) będą zobowiązani partycypować w kosztach remontów na nieruchomości ani że otrzymają zwrot kosztów prac wykonanych w zajmowanych pomieszczeniach na piętrze budynku.

Przed wprowadzeniem się uczestników, na piętrze budynku zostały wykonane prace remontowe obejmujące wymianę okien i założenie paneli grzewczych, doprowadzono także centralne ogrzewanie oraz założono instalację wodną i kanalizacyjną. Okna i materiały niezbędne do tych prac zamawiał i finansował A. K. (1). Wymianą okien zajmowała się wynajęta firma, a R. S. wraz z A. K. (1) wykonali obróbki murarskie po wymianie okien. A. K. (1) doprowadził na piętro

centralne ogrzewanie, instalację wodną i kanalizacyjną. Przy pracach hydraulicznych w kuchni na piętrze budynku pomagał A. K. (1) wnioskodawca, zaś materiał do tych prac pozostał z prac remontowych na parterze budynku.

(dowód: zeznania świadków: M. R. k.78-80, E. K. k.113-114, J. K. k.115-116, B. S. k.117-118, M. A. k.141-142, A. J. k.142-143, B. W. k.143-144, A. T. k.168-170, R. S. k.170-171, A. K. (1) k.171-174, przesłuchanie wnioskodawcy w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.186- (...) i k.192 w związku z k.53-54, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Przy pracach remontowych domu mieszkalnego przy ulicy (...) pomagali znajomi rodziny E. i A. K. (1).

Dach budynku mieszkalnego naprawiał M. A., który wykonał także obróbki blacharskie i położył pokrycie dachu na przybudówce w ramach koleżeńskiej przysługi dla A. K. (1). (...) niezbędne do tych prac kupował A. K. (1). Przy wskazanych pracach dekarских pomagał W. W.. Uczestniczył w nich także wnioskodawca, ale jedynie podając materiały do obróbek blacharskich.

A. J. malował, gipsował, brał udział przy ocieplaniu budynku i pracach przy elewacji. Prace te finansował A. K. (1) – kupował potrzebne materiały oraz pokrył koszty robocizny. P. D. remontował klatkę schodową budynku, wykonywał też inne prace remontowe w pomieszczeniach na parterze budynku. Za wykonane prace otrzymał wynagrodzenie od A. K. (1).

Wiele prac na nieruchomości wykonywał W. W. w ramach koleżeńskiej przysługi, a za poważniejsze prace remontowe otrzymywał wynagrodzenie od A. K. (1), a czasem od E. K.. Prace murarskie w postaci napraw tynku, obróbek murarskich przy wymianie okien wykonywali R. S. oraz J. W.. Wykonał prace murarskie w ramach koleżeńskiej przysługi dla A. K. (1). (...) do tych prac kupował A. K. (1).

Na zlecenie A. K. (1) na przedmiotowej nieruchomości rozbudowano pomieszczenia gospodarczo-garażowe, została położona kostka brukowa, zamontowano bramę, wycięto drzewa od strony ulicy, wykonano pokrycie studni. Prace te sfinansował A. K. (1).

(dowód: zeznania świadków: M. R. k.78-80, P. D. k.118-119, M. A. k.141-142, A. J. k.142-143, B. W. k.143-144, A. T. k.168-170, R. S. k.170-171)

Nawierzchnia chodnika od ulicy (...) i ulicy (...) do budynku mieszkalnego, a także nawierzchnia podjazdu i terenu wokół garaży zostały wyłożone kostką brukową. Prace wykonano dwuetapowo. Koszt tych prac przeprowadzonych przez wynajętą firmę poniósł A. K. (1).

(dowód: zeznania świadków: M. R. k.78-80, E. K. k.113-114, A. T. k.168-170, przesłuchanie wnioskodawcy w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.186- (...) i k.192 w związku z k.53-54, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Brama i furtka na nieruchomości przy ul. (...) w Ł. zostały zamontowane przez B. H. (1), który za wykonaną pracę otrzymał wynagrodzenie od mężczyzny nazywanego (...). Ogrodzenie nieruchomości wykonała firma, którą pomógł znaleźć M. R., a koszty jego wykonania pokrył A. K. (1).

(dowód: zeznania świadka M. R. k.78-80, zeznania świadka B. H. (2) k.145)

Na dole budynku zostało założone centralne ogrzewanie, instalacja wodna, wymieniono okna, założono podwieszane sufity, wyremontowano kuchnię i łazienkę. Prace te finansował A. K. (1) wraz z żoną. Prace hydrauliczne w budynku wykonał A. K. (1) wraz z kolegą.

(dowód: zeznania świadków M. R. k.78-80, A. T. k.168-170, A. K. (1) k.171-174)

Prace elektryczne na nieruchomości w zakresie przyłącza wykonał M. R.. Na parterze prace elektryczne wykonywali wspólnie A. K. (1) i P. G., który złączył rozprowadzone uprzednio okablowanie, założył kontakty i przełączniki. P.

G. pomagał także teściowi przy założeniu instalacji elektrycznej w garażach. Wykonał te prace w ramach rodzinnej przysługi.

(...) do tych prac zakupił A. K. (1).

(dowód: zeznania świadków: M. R. k. 78-80, A. K. (1) k.171-174)

Zakup materiałów do prac remontowo-budowlanych na nieruchomości finansował A. K. (1). Niewykorzystane elementy i materiały, w tym farby, końcówki do paneli, gips, kable elektryczne, płyty karton-gipsowe, kątowniki, zostały użyte przy remoncie pomieszczeń na pierwszym piętrze.

(dowód: zeznania świadków: E. K. k.113-114, P. D. k.118-119, M. A. k.141-142, A. J. k.142-143, B. W. k.143-144, A. T. k.168-170, A. K. (1) k.171-174, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Wykonanie wszelkich prac na nieruchomości zlecał A. K. (1). W czasie gdy A. K. (1) przebywał za granicą, pieniądze niezbędne do opłacenia prac remontowych i zakupu materiałów budowlanych pozostawiał do dyspozycji jego żony lub córki A.. Faktury za zakupione przez A. K. (1) materiały budowlane były wystawiane zarówno na niego, jak i na wnioskodawcę i uczestniczkę, aby umożliwić im rozliczenie tych kosztów z Urzędem Skarbowym w ramach ulgi budowlanej. A. K. (1) wziął kredyt na opłacenie wydatków związanych z instalacją grzewczą. Drugi kredyt na ten cel zaciągnął W. W.. Każdy z kredytów opiewał na kwotę 6.000 złotych. Kredyty zostały w całości spłacone przez A. K. (1). Wnioskodawca i uczestniczka nie partycypowali w kosztach remontu nieruchomości, poza kosztami związanymi z remontem pomieszczeń na pierwszym piętrze.

(dowód: zeznania świadków: M. R. k.78-80, E. K. k.113-114, A. T. k.168-170, A. K. (1) k.171-174, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

A. K. (1) jest emerytowanym strażakiem. Często wyjeżdża za granicę, gdzie pracuje. Uczestniczka ma dostęp do konta bankowego A. K. (1), na które wpływa jego emerytura i jest upoważniona korzystania ze środków zgromadzonych na tym rachunku.

(dowód: zeznania świadków A. T. k.168-170, R. S. k.170-171, A. K. (1) k.171-174)

Przy pracach remontowych wykonywanych w pomieszczeniach na pierwszym piętrze budynku przy ul. (...) w Ł. także pomagali znajomi rodziny. Część materiałów budowlanych wykorzystanych do remontu pomieszczeń na piętrze stanowiła pozostałość po pracach remontowych dolnej kondygnacji budynku zajmowanej przez rodziców uczestniczki.

(dowód: zeznania świadków E. K. k.113-114, B. W. k.143-144, A. K. (1) k.171-174, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Instalację elektryczną w pomieszczeniach zajmowanych przez strony wykonywał wnioskodawca. Do tych prac wykorzystano materiał, który pozostał po pracach wykonanych na parterze domu, a także włączniki i gniazdka wymontowane ze starego mieszkania.

(dowód: zeznania świadka A. J. k.142-143, A. K. (1) k.171-174, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Ściany w salonie na pierwszym piętrze zostały pokryte tapetą, którą położyli uczestnicy. Wnioskodawca obudował także płytami z karton-gipsu przejście z salonu do kuchni i z salonu do korytarza. W kuchni wnioskodawca położył gładź i pomalował ściany. W sypialni wyrównano ściany i położono tapetę natryskową. Wyremontowany został pokój córki stron, w którym położono gładź, odmalowano ściany i wstawiono drzwi. W przedpokoju P. G. położył tynk akrylowy i pomalował sufit. Koszt zakupu tapet i pozostałych materiałów niezbędnych do tych prac ponieśli

wnioskodawca z uczestniczką. W salonie, kuchni pokoju córki oraz korytarzu na podłogach wnioskodawca położył panele, których zakup finansowali A. i P. G..

(dowód: zeznania świadków: E. K. k.113-114, J. K. k.115-116, P. D. k.118-119, przesłuchanie wnioskodawcy w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.186- (...) i k.192 w związku z k.53-54, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Łazienka na pierwszym piętrze została wyremontowana za pieniądze przekazane A. G. (1) przez jej rodziców. Przekazana przez nich kwota pozwoliła na pokrycie kosztów zakupu glazury, kabiny prysznicowej, paneli na ściany, opłacenie hydraulika. W łazience część ścian pokryto gładzią i pomalowano. Przy położeniu płytek pomagał brat uczestniczki.

(dowód: zeznania świadków: E. K. k.113-114, B. S. k.117-118, przesłuchanie wnioskodawcy w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.186- (...) i k.192 w związku z k.53-54, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Nakłady dokonane przez P. G. i A. G. (1) w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej na nieruchomość położoną w Ł. przy ulicy (...), od chwili jej zakupu w dniu 3 kwietnia 2002 roku do ustanowienia przez małżonków G. rozdzielnosci majątkowej w dniu 15 maja 2008 roku, obejmowały prace na pierwszej kondygnacji budynku mieszkalnego w tym: położenie paneli w kuchni, przedpokoju, pokoju dzieciennym, salonie, gładź w pokoju córki i kuchni, malowanie, położenie tapety oraz tapety natryskowej, wykonanie instalacji elektrycznej na piętrze, obudowę otworów drzwiowych (2 sztuki), oraz założenie drzwi wewnętrznych (z demontażu).

Łączna wartość nakładów dokonanych przez A. G. (1) i P. G. na nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) według stanu na dzień 15 maja 2008 roku oraz cen aktualnych wynosi 8.390 złotych, w tym:

- panele – 4.465 zł,
- gładzie w pokoju córki i kuchni - 1.655 zł,
- malowanie, tapety i tapety natryskowe – brak wpływu na wartość rynkową nieruchomości,
- instalacja elektryczna (robocizna) – 1.360 zł,
- obudowa drzwi - 228 zł,
- drzwi wewnętrzne – 683 zł.

Są to nakłady zwiększające wartość nieruchomości.

(dowód: zeznania świadków: E. K. k.113-114, J. K. k.115-116, P. D. k.118-119, pisemna opinia biegłej do spraw budownictwa i wyceny nieruchomości wraz z załącznikami k.212-289, pisemna opinia uzupełniająca k.310-318 i k.324, ustna uzupełniająca opinia biegłej – protokół rozprawy z dnia 14 lipca 2017 roku k.360-361, nagranie 00:10:06-00:16:52, przesłuchanie wnioskodawcy w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.186- (...) i k.192 w związku z k.53-54, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Wnioskodawca i uczestniczka nie rozmawiali z pozostałymi współwłaścicielami nieruchomości przy ulicy (...) o tym, że chcą rozliczenia kosztów remontu pomieszczeń zlokalizowanych na górnej kondygnacji budynku jakie ponieśli. Rodzice uczestniczki nigdy nie występowali do wnioskodawcy i uczestniczki o zwrot części kosztów jakie ponieśli na remont nieruchomości z uwagi na trudną sytuację finansową małżonków G.. Uczestnicy nigdy nie zwracali rodzicom uczestniczki żadnych pieniędzy za prace na nieruchomości, a szczególności za okna i materiały do centralnego ogrzewania.

(dowód: zeznania świadka A. K. (1) k.171-174, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Saldo na rachunku bankowym wnioskodawcy P. G. prowadzonym przez (...) Bank Spółkę Akcyjną w W., na dzień 15 maja 2008 roku wynosiło 16.283,78 zł. Środki finansowe zgromadzone na tym rachunku bankowym zostały w całości spożytkowane przez P. G. po ustanowieniu rozdzielnosci majątkowej na opłacenie wycieczki do P. dla córki stron, stanowiącej prezent z okazji Pierwszej Komunii Świętej oraz zakup samochodu marki F. (...). Samochód ten został następnie sprzedany przez wnioskodawcę w stanie uszkodzonym za kwotę około 4.000 zł, którą P. G. przeznaczył na bieżące utrzymanie.

(dowód: pismo (...) Bank Spółki Akcyjnej w W. k.122, przesłuchanie wnioskodawcy w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k.186- (...) i k.192 w związku z k.53-54, przesłuchanie uczestniczki w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami k. (...) -192 w związku z k.54-55)

Firma (...) sp. z o.o. w Ł. za wykonanie instalacji grzewczej w budynku mieszkalnym przy ulicy (...) w Ł. w dniu 31 października 2005 roku wystawiła fakturę VAT na kwotę 6.950 zł, a na głowicę termostatyczną na kwotę 280 zł. Na fakturach jako nabywca została wskazana uczestniczka A. G. (1).

(dowód: duplikaty faktury VAT koperta k. 35)

(...) sp. z o.o. w W. wystawiła na nazwisko wnioskodawcy P. G. faktury VAT za zakup materiałów budowlanych w 2002 roku na łączną kwotę 317,25 zł, w 2003 roku na łączną kwotę 5.344,08 zł, w 2004 roku na łączną kwotę 2.349,75 zł, w 2006 roku na kwotę 53,96 zł, w 2008 roku na kwotę 202,36 zł.

Na nazwisko uczestniczki (...) sp. z o.o. w W. wystawiła faktury VAT w 2003 roku na łączną kwotę 661,55 zł, a w 2005 roku na łączną kwotę 1.560,03 zł.

(dowód: pismo i zestawienie faktur k.58-59, faktury VAT koperta k.85, k.132-137)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych powyżej dokumentów, a w szczególności: faktur, deklaracji podatkowych, aktów notarialnych, odpisów księgi wieczystej, a także na podstawie opinii biegłej z zakresu budownictwa i wyceny nieruchomości, zeznań świadków J. K., M. A., A. J., B. W., A. T., R. S., M. R., E. K., B. H. (2), B. S., A. K. (1), przesłuchania uczestniczki, a częściowo także na podstawie przesłuchania wnioskodawcy.

Wartość nakładów poczynionych na nieruchomość przy ulicy (...) w Ł. Sąd ustalił w oparciu o opinię biegłej sądowej z zakresu budownictwa i (...). Biegła na rozprawie w dniu 14 lipca 2017 roku potwierdziła, iż wydana przez nią opinia podstawowa z sierpnia 2015 roku wraz z dalszymi uzupełnieniami zachowuje aktualność. Strony nie kwestionowały wydanej przez biegłą opinii, jak również nie wnosiły o jej dalsze uzupełnienie. W ocenie Sądu opinia jest spójna i wyczerpująca. Stanowi pełnowartościowe źródło informacji specjalnych.

W tym miejscu wskazać należy, iż nie zasługiwał na uwzględnienie zarzut pełnomocnika uczestniczki, zgłoszony na rozprawie w dniu 12 września 2014 roku, zgodnie z którym wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego na okoliczność wartości nakładów uczestników na nieruchomość przy ul. (...) w Ł. ma charakter spóźniony. Albowiem, w świetle przepisów art. 684 w związku z art. 567 § 3 k.p.c. oraz art.45 § 1 zd. 1 k.r.o., o czym będzie mowa szerzej w toku dalszych rozważań, Sąd zobligowany jest z urzędu ustalić skład i wartość majątku wspólnego oraz dokonać rozliczenia nakładów poczynionych z majątku wspólnego małżonków na majątek osobisty jednego z nich. A zatem, nawet w przypadku nie zgłoszenia takiego wniosku dowodowego przez pełnomocnika wnioskodawcy, Sąd musiałby dopuścić dowód z opinii biegłego na okoliczność wartości nakładów uczestników na nieruchomość przy ul. (...) w Ł. z urzędu.

Dokonując ustaleń faktycznych stanowiących podstawę rozstrzygnięcia, Sąd nie uwzględnił zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia wnioskodawcy za pracę wystawionego przez (...) sp. z o.o. w W. za okres od maja do października

2011 roku (k.38), bowiem nie dotyczy ono okresu trwania wspólności ustawowej stron i pozostaje bez znaczenia dla merytorycznego rozstrzygnięcia.

Sąd pominął także dokumenty w postaci potwierdzeń przelewów z rachunku bankowego wnioskodawcy na rachunek bankowy E. K. (k.153-166), jako nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Potwierdzenia przelewów zamieszczone na kartach 153-157 dotyczą zwrotu opłat za media, zaś potwierdzenia przelewów na kartach 158-166 nie wskazują tytułu ich dokonania i w związku z tym nie wiadomo czego dotyczą. W konsekwencji, nie mogą stanowić dowodu na okoliczność rozliczeń uczestników z pozostałymi współwłaścicielami nieruchomości przy ul. (...) w Ł. z tytułu nakładów na tą nieruchomość. Ponadto, przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie jest podział majątku wspólnego byłych małżonków G., a nie rozliczenia wnioskodawcy z E. K..

Ustalając powyższy stan faktyczny, Sąd nie uwzględnił zeznań świadka R. G.. Świadek wskazał, że nie jest mu znany zakres prac remontowych wykonanych na przedmiotowej nieruchomości ani źródło ich finansowania, gdyż nie był wtajemniczany w kwestie finansowe.

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka J. G., co do zakresu prac na nieruchomości przy ul. (...) w Ł. oraz źródeł ich finansowania. Świadek zeznał, że nigdy nie był na nieruchomości, a mimo to wskazywał, jakie prace były na niej wykonane. J. G. twierdził, że przekazywał synowi pieniądze na prace na nieruchomości, choć nie posiadał wiedzy czyją własność stanowiła ta nieruchomość. Dodatkowo świadek przyznał, że od lat pozostawał w konflikcie z synową, nie odwiedzał też wnuczki na tej nieruchomości. Wskazane okoliczności, w świetle zasad logiki i życiowego doświadczenia, budzą poważne wątpliwości, czy istotnie świadek przekazywał wnioskodawcy pieniądze na remont nieruchomości stanowiącej własność uczestniczki, do której wnioskodawca nie miał żadnego tytułu prawnego. Zwłaszcza, że brak jest jakichkolwiek dokumentów potwierdzających przekazanie przez świadka synowi kwoty 37.000 – 40.000 zł, a wnioskodawca nie potwierdził łącznej kwoty rzekomo otrzymanych od ojca darowizn. Natomiast, twierdzenia świadka jakoby darował pieniądze wnioskodawcy w obecności syna R. G., pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadka R. G., który podał, iż nie uczestniczył w rozmowach o sprawach finansowych, które wnioskodawca odbywał z ojcem J. G.. Dodatkowo, nie zostało wykazane, które z ewentualnych nakładów miały być czynione z darowizn dokonanych przez ojca wnioskodawcy. Nadto, ewentualna darowizna dokonana przez świadka J. G. na rzecz syna P. G. weszłaby do majątku osobistego wnioskodawcy, a zatem ewentualne nakłady czynione ze środków darowanych mu przez ojca, a należących do majątku osobistego wnioskodawcy, czynione na majątek osobisty uczestniczki w postaci udziału w prawie własności nieruchomości przy ul. (...) i udziały pozostałych współwłaścicieli nieruchomości nie podlegają rozliczeniu w przedmiotowym postępowaniu.

W ocenie Sądu, bez znaczenia dla ustalenia zakresu i wartości nakładów małżonków G. na nieruchomość przy ulicy (...) w Ł. pozostawały „Informacje o odliczeniu wydatków mieszkaniowych w latach 2002-2005, przedłożone przez wnioskodawcę (koperta k.85). Z przedłożonych informacji o odliczeniach wydatków mieszkaniowych nie wynika jakiego rodzaju wydatków dotyczą. Zaś w zakresie ustalenia wartości rynkowej owych nakładów na dzień 15 maja 2008 roku właściwym środkiem dowodowym była opinia biegłej A. K. (2). Ponadto, w świetle treści zeznań świadka A. K. (1) i przesłuchania uczestniczki, wskazane informacje o odliczeniach wydatków mieszkaniowych nie stanowią dowodu na okoliczność wysokości rzeczywiście poniesionych przez małżonków nakładów na nieruchomość. Albowiem, jak wynika z zeznań świadka A. K. (1) i przesłuchania uczestniczki, to wnioskodawca i uczestniczka rozliczali z urzędem skarbowym wydatki na zakup materiałów budowlanych niezbędnych do prac na nieruchomości, które w rzeczywistości finansował ojciec wnioskodawczyni, gdyż było to bardziej opłacalne. Wynagrodzenie za pracę uzyskiwane przez wnioskodawcę było bowiem wyższe niż emerytura A. K. (1), a A. G. (1) miała prawo do dokonywania odliczeń jako współwłaścicielka nieruchomości. Aby dokonywanie odliczeń było możliwe faktury były wystawiane na wnioskodawcę lub uczestniczkę, a nie A. K. (1), który do dnia 12 lutego 2004 nie posiadał tytułu prawnego do nieruchomości. W konsekwencji, w świetle zeznań świadka i uczestniczki okoliczność, iż na nazwisko wnioskodawcy czy uczestniczki zostały wystawione określone faktury nie stanowi dowodu, iż to oni finansowali nabycie określonych materiałów czy wykonanie określonych prac.

Sąd uznał za niewiarygodne zeznania wnioskodawcy co do darowizn od ojca na prace na nieruchomości, sposobu finansowania prac na nieruchomości oraz zakresu prac remontowych finansowanych ze środków pochodzących z

majątku wspólnego uczestników. Nie znajdują one bowiem potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, a pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadków J. K., M. A., A. J., B. W., A. T., R. S., M. R., E. K., B. H. (2), A. K. (1) oraz przesłuchaniem uczestniczki, którzy zgodnie wskazywali, że o pracach na nieruchomości decydował A. K. (1) i on je finansował, poza drobnymi pracami wykonanymi przez uczestników w zajmowanych przez nich pomieszczeniach. Wnioskodawca nie udowodnił także swych twierdzeń, iż na prace remontowe na nieruchomości uczestnicy zaciągali kredyty ani tego, że rozliczał się z rodzicami uczestniczki i zwracał im część kosztów remontów na nieruchomości np. w zakresie kosztów wymiany okien na piętrze budynku czy centralnego ogrzewania. Albowiem, z zeznań świadków jednoznacznie wynika, że koszty te pokrył A. K. (1), który również zaprzeczył, aby córka i zięć zwracali mu pieniądze z tytułu jakichkolwiek prac na nieruchomość finansowanych przez niego. Także uczestniczka zaprzeczyła, by uczestnicy zwracali jej rodzicom część kosztów prac na nieruchomości

Zeznania powołanych powyżej świadków są spójne, konsekwentne i korespondują ze sobą oraz z treścią zeznań uczestniczki.

Sąd uznał za udowodnioną okoliczność, iż w skład majątku wspólnego wchodzi wierzytelności z tytułu nakładów na nieruchomość przy ul. (...) w Ł., o czym będzie mowa szerzej w toku dalszych rozważań. Uczestniczka postępowania kwestionowała, aby w skład majątku wspólnego stron wchodziła wierzytelność z tytułu nakładów na nieruchomość przy ul. (...) w Ł., podnosząc, że znaczna część wskazanych we wniosku robót budowlanych stanowiących substrat nakładów na nieruchomość położoną w Ł. przy ulicy (...) została sfinansowana przez jej rodziców E. i A. K. (1), współwłaścicieli przedmiotowej nieruchomości, oraz że nakłady których dokonali uczestnicy w zajmowanych przez nich pomieszczeniach z uwagi na ich charakter i czas ich dokonania nie zwiększają wartości nieruchomości.

Bezsporne między stronami było dokonanie przez uczestników nakładów na remont pomieszczeń przez nich zajmowanych na pierwszej kondygnacji budynku mieszkalnego. Jednocześnie, wnioskodawca przyznał, iż remont łazienki na pierwszym piętrze został wykonany za pieniądze przekazane uczestniczce przez jej rodziców. Prace, które finansowali z majątku wspólnego P. i A. G. (1), co pozostawało poza osią sporu, obejmowały położenie paneli w kuchni, przedpokoju, pokoju córki, salonie, wykonanie gładzi w pokoju córki i kuchni, malowanie, położenie tapety i tapety natryskowej, wykonanie instalacji elektrycznej na piętrze z materiału pozostałego z prac na parterze, wykonanie obudowy dwóch otworów drzwiowych oraz założenie drzwi wewnętrznych. Jak wynika z niekwestionowanej przez strony opinii biegłej z zakresu budownictwa i (...), nakłady dokonane przez uczestników postępowania w pomieszczeniach położonych na piętrze budynku posadowionego na nieruchomości przy ul. (...) w Ł., zwiększają wartość tej nieruchomości.

Natomiast, Sąd uznał za nieudowodnione twierdzenia wnioskodawcy dotyczące zakresu i wartości nakładów dokonanych przez uczestników z majątku wspólnego nakłady na nieruchomość przy ulicy (...) w Ł., poza uprzednio wskazanym bezspornym zakresem. Wnioskodawca nie zdołał wykazać, aby uczestnicy z majątku wspólnego finansowali inne nakłady na nieruchomość bądź rozliczali się z A. K. (1) za dokonane przez niego prace, zwracając mu część pieniędzy.

Sąd uznał, że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki postępowania wchodzi wierzytelności w stosunku do J. K. oraz E. K. i A. K. (1), zaś ustalając jej zakres Sąd podzielił w tym zakresie stanowisko uczestniczki, które zostało poparte obszernym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

P. G. nie udowodnił również, aby z osiągniętych przez strony dochodów w postaci wynagrodzenia za pracę wnioskodawcy, możliwe było finansowanie tak szeroko zakrojonych prac na nieruchomości jak te wymienione we wniosku. Jak wynika z przeprowadzonych dowodów, strony postępowania nie dysponowały takimi środkami pieniężnymi, by móc pokryć samodzielnie wszystkie koszty owych prac. W czasie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej uczestników postępowania, podstawowe źródło utrzymania trzyosobowej rodziny stanowiło wynagrodzenie za pracę wnioskodawcy, którego wysokość w latach 2002-2005 wynosiła około 20.544,88 złotych - 28.981,97 złotych rocznie. Nie wykazano przy tym, aby P. i A. G. (1) dysponowali uprzednio zaoszczędzonymi środkami, które mogliby przeznaczyć na prace remontowe na nieruchomości. Wnioskodawca nie udowodnił również

swych twierdzeń o dodatkowych źródłach dochodów i ich wysokości pozwalającej na dokonywanie tak znacznych prac remontowych na nieruchomości. Wiarygodności twierdzeń uczestniczki A. G. (1), iż wraz z wnioskodawcą nie dysponowała środkami finansowymi pozwalającymi na dokonywanie nakładów na sporną nieruchomość poza zajmowanymi przez małżonków pomieszczeniami, nie podważa także fakt wystawiania faktur za zakupione materiały budowlane czy usługi na A. lub P. G.. W świetle doświadczenia życiowego, oczywistym pozostaje, że w celach ewentualnego odliczenia wydatków mieszkaniowych przy rozliczeniu podatkowym warunkiem koniecznym jest udokumentowanie dokonania owych wydatków przez osobę posiadającą tytuł prawny do nieruchomości. W początkowym okresie czynienia nakładów na nieruchomość A. K. (1) nie posiadał tytułu prawnego do nieruchomości uprawniającego go do dokonywania ewentualnych rozliczeń z tytułu poniesionych nakładów remontowych, a nadto dokonanie rozliczeń przez wnioskodawcę, którego wynagrodzenie przewyższało wysokość emerytury A. K. (1), było uzasadnione ekonomicznie i pozwalało na wykorzystanie odliczeń podatkowych w większym zakresie. W świetle zeznań świadka A. K. (1) i przesłuchania uczestniczki, wskazywanie w treści faktur jako kupujących uczestników postępowania, nie stanowi dowodu, iż należności z nich wynikające pokryli ze środków z majątku wspólnego uczestnicy postępowania. Zaś wnioskodawca nie wykazał, aby wszystkie zakupione na nazwisko jego i uczestniczki materiały zostały rzeczywiście sfinansowane ze środków majątku wspólnego stron.

W świetle zeznań wskazanych powyżej świadków, a w szczególności P. D., B. H. (2), A. J., B. W., M. A., A. T., R. S., M. R., nie budzi wątpliwości, że prace remontowe na nieruchomości przy ul. (...) w Ł. były finansowane przez teścia wnioskodawcy – emerytowanego strażaka, który regularnie wyjeżdża za granicę w celach zarobkowych. Przesłuchani świadkowie zgodnie wskazywali, że to A. K. (1) decydował o zakresie prac na nieruchomości, zlecał je, kierował nimi oraz korzystał przy ich wykonywaniu z koleżeńskiej lub odpłatnej pomocy swoich znajomych. Natomiast, w okresach częstych wyjazdów do pracy za granicę, A. K. (1) każdorazowo powierzał kontrolę prac budowlanych żonie i córce, pozostawiając im środki finansowe na niezbędne prace budowlane. Świadkowie P. D., B. H. (2) czy A. J., którzy wykonywali prace na nieruchomości wskazali, że wynagrodzenie za wykonane prace otrzymali od A. K. (1), który finansował także zakup potrzebnych materiałów. Także świadek B. W. zeznała, że jej nieżyjący mąż W. W. otrzymywał wynagrodzenie za poważniejsze prace od A. K. (1).

Wnioskodawca nie udowodnił także, aby osobiście wykonywał prace na nieruchomości w takim zakresie jak wskazywał we wniosku. Zakup okien założonych na pierwszym piętrze budynku oraz paneli grzewczych finansował A. K. (1). Obróbki murarskie po wymianie okien na pierwszym piętrze wykonał R. S. wraz z A. K. (1). A. K. (1) doprowadził na piętro budynku centralne ogrzewanie, instalację wodną i kanalizacyjną. (...) do tych prac pozostały z prac remontowych na parterze budynku. Natomiast, wnioskodawca nie wykonał samodzielnie prac hydraulicznych w kuchni na piętrze budynku, a jedynie pomagał w tym teściowi. Materiał do tych prac pozostał z prac remontowych na parterze budynku. Dach budynku mieszkalnego naprawiał M. A., który wykonał także obróbki blacharskie i położył pokrycie dachu na przybudówce w ramach koleżeńskiej przysługi dla A. K. (1). Przy wskazanych pracach dekarских pomagał W. W., a wnioskodawca jedynie podawał materiały do obróbek blacharskich. Prace przy ocieplaniu budynku i elewacji wykonał A. J., a A. K. (1) kupował potrzebne w tym celu materiały oraz pokrył koszty robocizny. P. D. remontował klatkę schodową budynku, wykonywał też inne prace remontowe w pomieszczeniach na parterze budynku, a za wykonane prace otrzymał wynagrodzenie od A. K. (1). Prace murarskie w postaci napraw tynku, obróbek murarskich przy wymianie okien wykonywali R. S. oraz J. W.. (...) do tych prac kupował A. K. (1). Na zlecenie A. K. (1) na przedmiotowej nieruchomości rozbudowano pomieszczenia gospodarczo-garażowe, została położona kostka brukowa, zamontowano bramę, wycięto drzewa od strony ulicy, wykonano pokrycie studni. Prace te sfinansował A. K. (1). Nawierzchnia chodnika od ulicy (...) i ulicy (...) do budynku mieszkalnego, a także nawierzchnia podjazdu i terenu wokół garaży zostały wyłożone kostką brukową. Prace wykonano dwuetapowo. Koszt tych prac przeprowadzonych przez wynajętą firmę poniósł A. K. (1). Z kolei, brama i furtka na nieruchomości przy ul. (...) w Ł. zostały zamontowane przez B. H. (1), który za wykonaną pracę otrzymał wynagrodzenie od teścia wnioskodawcy. Ogrodzenie nieruchomości wykonała firma, którą pomógł znaleźć M. R., a koszty jego wykonania pokrył A. K. (1). Prace elektryczne na nieruchomości w zakresie przyłącza wykonał M. R.. Na parterze prace elektryczne wykonywali wspólnie A. K. (1) i P. G., który jedynie złączył rozprowadzone uprzednio okablowanie, założył kontakty i przełączniki.

P. G. pomagał także teściowi przy założeniu instalacji elektrycznej w garażach. Wykonał te prace w ramach rodzinnej przysługi, a materiały do tych prac zakupił A. K. (1).

Ponadto, na uwagę zasługuje okoliczność, iż materiały do prac remontowo-budowlanych na nieruchomości, które zakupił A. K. (1), a których nie wykorzystano na parterze budynku, w tym farby, końcówki do paneli, gips, kable elektryczne, płyty karton-gipsowe, kątowniki, zostały użyte przy remoncie pomieszczeń na pierwszym piętrze.

W świetle dokonanych ustaleń faktycznych nie sposób przyjąć, że prace wykonane na piętrze budynku przy użyciu niewykorzystanych uprzednio materiałów, jakie zostały zakupione do prac na parterze budynku przez teścia wnioskodawcy, a które zostało użyte przez wnioskodawcę i uczestniczkę stanowią ich nakład na nieruchomość. W świetle przeprowadzonych dowodów, poza nakładami niespornymi, nie sposób ustalić, jaka ilość materiałów potrzebnych do remontu, poza nakładami niespornymi, została zakupiona przez uczestników, a jaka pozostała z prac na parterze budynku. Nie można także przypisać wnioskodawcy dokonania nakładów między innymi w postaci: prac hydraulicznych w kuchni na pierwszym piętrze, pokrycia dachu na przybudówce, położenia instalacji elektrycznej na parterze budynku mieszkalnego i jego klatce schodowej oraz w garażach, skoro wnioskodawca nie wykonał tych prac samodzielnie, ale jedynie pomagał przy ich wykonaniu. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, poza pracami dekarскими dotyczącymi przybudówki (przy których wnioskodawca podawał jedynie elementy do obróbek blacharskich) nie pozwala na ustalenie zakresu owej pomocy ze strony wnioskodawcy. Brak możliwości ustalenia ilości użytych materiałów i pomocy wnioskodawcy przy określonych pracach skutkuje niemożliwością ustalenia ich wartości. Albowiem, w opinii biegła całościowo określiła wartość materiałów czy prac bądź łącznie prac i materiałów w odniesieniu do poszczególnych zgłoszonych do rozliczenia nakładów.

Z kolei, pieniądze przekazane uczestniczkę przez rodziców na remont łazienki stanowią nakład z jej majątku osobistego na jej majątek osobisty w postaci udziału w nieruchomości i nie podlegają rozliczeniu w niniejszym postępowaniu.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie ustrój wspólności majątkowej powstał pomiędzy P. G. i A. G. (2) z domu K. w dniu 12 grudnia 1998 roku, kiedy to strony zawarły związek małżeński, a ustał z chwilą zawarcia przez strony umowy o ustanowieniu rozdzielności majątkowej w dniu 15 maja 2008 roku. Natomiast, wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 7 maja 2010 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt XIIIC 1303/08, małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód. Uczestnicy nie zawierali innych umów majątkowych małżeńskich, nie uzyskali orzeczenia sądu o separacji czy ustanowieniu rozdzielności majątkowej.

W niniejszej sprawie znajdowały zastosowanie przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego dotyczące składu majątku wspólnego i majątku osobistego w brzmieniu po nowelizacji ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691), która weszła w życie z dniem 20 stycznia 2005 roku. Albowiem, zgodnie z art.5 ust.1 owej ustawy, przepisy ustawy stosuje się do stosunków w niej unormowanych, chociażby powstały przed jej wejściem w życie. Zaś, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy stosunki majątkowe małżonków podlegały wspólności ustawowej, składniki majątków istniejące w tym dniu zalicza się do majątku wspólnego albo do majątków osobistych, stosownie do przepisów ustawy.

Zgodnie z art. 31 § 1 k.r.o., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku, z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. W świetle § 2 art.31 k.r.o., do majątku wspólnego należą w szczególności: pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków, środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków, kwoty składek zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

Natomiast, jak wynika z art. 33 k.r.o., do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty i prawa enumeratywnie w nim wymienione.

W doktrynie i orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, który Sąd Rejonowy podziela, zgodnie z którym art.31 § 1 k.r.o., wprowadza domniemanie przynależności do majątku dorobkowego przedmiotów majątkowych nabytych w czasie trwania wspólności ustawowej małżonków przez jedno lub oboje z nich (tak między innymi Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 18 stycznia 2008 roku, V CSK 355/07, opubl. Lex 371389; Krystyna Skiepmo „Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków.” Warszawa 2015 rok). W konsekwencji, przynależność przedmiotów i praw nabytych w czasie trwania wspólności ustawowej do majątku osobistego obowiązany jest udowodnić zainteresowany tym małżonek (tak między innymi Sąd Najwyższy: w wyroku z dnia 11 września 1998 roku, I CKN 830/97, opubl. Lex 1225069, w wyroku z dnia 29 czerwca 2004 roku, II CKN 1409/00, OSNC 2004 rok, nr 7-8, poz.113, z dnia 30 czerwca 2004 roku, IV CK 513/03, Lex 183715, Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 lutego 2003 roku, IV CKN 1721/00, opubl. Lex 78276; Krystyna Skiepmo „Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków.” Warszawa 2015 rok).

Na skutek zawartej przez strony umowy o ustanowienie rozdzielności majątkowej w dniu 15 maja 2008 roku ustała między stronami wspólność majątkowa. Od tej chwili do majątku, który był objęty wspólnością ustawową, zgodnie z art.46 k.r.o., stanowiącym, że w sprawach nieunormowanych w artykułach poprzedzających od chwili ustania wspólności ustawowej do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Także przepis art. 567 § 3 k.p.c. stanowi, iż do podziału majątku objętego wspólnością ustawową w kwestiach nie unormowanych stosuje się przepisy o dziale spadku od art. 680 do art. 689 k.p.c. Te ostatnie zaś (art. 688 k.p.c.) odsyłają do odpowiedniego stosowania przepisów o zniesieniu współwłasności. W świetle art. 210 k.c., każdy ze współwłaścicieli może żądać zniesienia współwłasności.

Jak wynika z powołanych powyżej przepisów normujących postępowanie o podział majątku wspólnego, w postępowaniu tym Sąd w pierwszej kolejności ustala skład i wartość majątku wspólnego. W tym zakresie, Sąd zobligowany jest do działania z urzędu (art. 684 k.p.c. w związku z art. 567 § 3 k.p.c.).

Zgodnie z art. 43 § 1 k.r.o., oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym.

Uczestnicy umową z dnia 15 maja 2008 roku ustanowili rozdzielność majątkową i w tym samym dniu dokonali podziału składników majątku wspólnego wymienionych w osobnej umowie. P. G. i A. G. (1) podzielili między sobą ruchomości w postaci komputera osobistego F.-S., telewizora marki T., kina domowego marki S. z głośnikami, lodówki, zmywarki, pralki, piekarnika, kuchenki gazowej i okapu. Wnioskodawca i uczestniczka ustalili także, iż pozostałe ruchomości, w tym meble i sprzęt gospodarstwa domowego pozostaną na nieruchomości przy ulicy (...) w Ł., a wnioskodawca nie będzie do nich zgłaszać roszczeń. Ponadto, strony zobowiązały się do spłat oznaczonych kredytów w umowie kredytów.

Pełnomocnik uczestniczki wnosił oddalenie wniosku, wskazując, że powyższa umowa o podziale majątku wspólnego wyczerpywała majątek wspólny uczestników i podnosząc zarzut powagi rzeczy ugodzonej.

Jak wskazuje się w doktrynie i orzecznictwie ugoda nie korzysta z powagi rzeczy osądzonej, natomiast kształtuje stan prawny wyrażający się w rzeczy ugodzonej (res transacta). Stąd też w razie ponownego wystąpienia o roszczenie objęte treścią ugody istnieje możliwość podniesienia tzw. zarzutu rzeczy ugodzonej, co w przypadku jego uwzględnienia, prowadzi do oddalenia powództwa czy wniosku, nie zaś do ich odrzucenia.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, przedmiotowa umowa nie obejmowała całego majątku wspólnego stron. Umową o podział majątku wspólnego nie została objęta wierzytelność przysługująca uczestnikom postępowania względem współwłaścicieli nieruchomości w Ł. przy ulicy (...) z tytułu roszczenia o zwrot nakładów poczynionych z ich majątku wspólnego na przedmiotową nieruchomość. W czasie zawierania umowy o podziale majątku wspólnego nie było w ogóle mowy o nakładach na nieruchomość przy ul. (...) w Ł., gdyż P. G. nie miał wiedzy

o możliwości ich rozliczenia. W konsekwencji, brak było podstaw do oddalenia wniosku o podział majątku wspólnego, lecz należało dokonać jego uzupełniającego podziału.

W przedmiotowej sprawie, spór pomiędzy uczestnikami postępowania koncentrował się wokół tego, czy w skład majątku wspólnego stron wchodzi wierzytelność z tytułu nakładów dokonanych przez nich na nieruchomości przy ul. (...) w Ł., a w szczególności czy charakter dokonanych nakładów uzasadnia rozliczenia owych nakładów w stosunkach pomiędzy A. G. (1), a pozostałymi współwłaścicielami.

Zgodnie z prezentowanym w orzecznictwie i piśmiennictwie stanowiskiem, które Sąd Rejonowy podziela, roszczenie o zwrot nakładów dokonanych przez małżonków z majątku wspólnego, w czasie trwania wspólności, na nieruchomość stanowiącą własność osoby trzeciej wchodzi w skład majątku wspólnego i jako prawo majątkowe powinno ono być objęte postępowaniem o podział majątku wspólnego. W konsekwencji powyższego, wymienione roszczenia mogą być przyznane, po określeniu ich wartości przez sąd, w postanowieniu o podziale majątku wspólnego bądź jednemu, bądź drugiemu małżonkowi (tak między innymi Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 kwietnia 1970 roku, III CZP 18/70, OSNC 1971/2/18, Krystyna Skiepmo „Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków.” Warszawa 2015 rok).

A zatem, w niniejszej sprawie, dopuszczalne było prowadzenie postępowania jako sprawy o podział majątku wspólnego, a ustalenie że tego rodzaju wierzytelność przysługuje uczestnikom postępowaniu musiało skutkować dokonaniem uzupełniającego podziału majątku wspólnego stron.

Jednocześnie, na uwagę zasługuje okoliczność, iż w okresie łączącej strony wspólności ustawowej małżeńskiej A. G. (1) była współwłaścicielem nieruchomości przy ul. (...) w Ł. w $\frac{1}{3}$ części. A zatem, nakłady dokonane przez uczestników z majątku wspólnego na przysługujący jej udział w nieruchomości stanowiły nakład z majątku wspólnego stron na majątek odrębny uczestniczki, a nie wierzytelność w stosunku do osób trzecich stanowiącą składnik majątku wspólnego. Pełnomocnik wnioskodawcy żądał ustalenia, że w skład majątku wspólnego stron wchodzi nakłady na nieruchomość przy ul. (...) w Ł.. Nie zgłosił żądania rozliczenia nakładu z majątku wspólnego uczestników na majątek odrębny uczestniczki w postaci udziału w owej nieruchomości. Stosownie do przepisu art. 45 § 1 zd. 1 k.r.o., każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Zwrotu dokonuje się przy podziale majątku wspólnego, jednakże sąd może nakazać wcześniejszy zwrot, jeżeli wymaga tego dobro rodziny (§ 2 art.45 k.r.o.). Przepis art.45 k.r.o. reguluje rozliczenia z tytułu wydatków i nakładów poczynionych w czasie trwania wspólności ustawowej. Nie reguluje natomiast rozliczeń pomiędzy małżonkami wydatków i nakładów poczynionych z majątków osobistych na majątek wspólny w czasie od ustania wspólności ustawowej do momentu podziału majątku, których podstawę materialnoprawną stanowią odpowiednio zastosowane przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, w tym art. 207 k.c. Zgodnie z ugruntowanym poglądem wyrażanym w judykaturze i piśmiennictwie, w świetle przepisu art. 45 § 1 zd. 1 k.r.o., w sprawie o podział majątku wspólnego o zwrocie wydatków i nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków sąd orzeka bez osobnego żądania uczestników postępowania (tak między innymi Krystyna Skiepmo „Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków.” Warszawa 2015 rok, Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 16 października 1997 roku, II CKN 395/97, opubl. Lex 50532, w uchwale z dnia 21 lutego 2008 roku, III CZP 148/07, OSNC 2009, nr 2, poz.23). W rezultacie, Sąd był uprawniony do rozstrzygnięcia z urzędu w zakresie rozliczenia nakładu z majątku wspólnego uczestników na przysługujący A. G. (1) udział w nieruchomości przy ul. (...). Skoro dla orzeczenia o zwrocie wydatków i nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków nie jest potrzebny osobny wniosek, to nie można również od inicjatywy dowodowej uczestników postępowania uzależniać ani ustalenia, że wydatki i nakłady zostały poczynione ani tego, jaka jest ich wartość. W konsekwencji, w sprawie o podział majątku wspólnego sąd obowiązany jest ustalić, czy i jakie wydatki i nakłady zostały poczynione z majątku wspólnego na majątek osobisty oraz obowiązany jest orzec o ich zwrocie. Ów obowiązek nie oznacza jednak, że sąd ma prowadzić dochodzenie w celu wykrycia dowodów na okoliczność, czy i jakie wydatki i nakłady zostały poczynione z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków i jaka jest ich wartość. Podstawę dokonania takich ustaleń stanowi cały zebrany w sprawie materiał dowodowy. Jedynie w sytuacji, gdy zebrany materiał dowodowy wskazuje na dokonanie nakładów z

majątku wspólnego na majątek osobisty, a brak jest stosownych wniosków dowodowych uczestników postępowania zmierzających do ustalenia wartości takich nakładów, sąd powinien takie dowody przeprowadzić z urzędu (tak między innymi Krystyna Skiepmo „Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków.” Warszawa 2015 rok).

Rozstrzygnięcie niniejszej sprawy wymagało ustalenia czy w skład majątku wspólnego stron wchodzi wierzytelność z tytułu nakładów dokonanych przez nich na nieruchomości przy ul. (...) w Ł. i w stosunku do kogo oraz jej wartości.

Zgodnie z art. 207 k.c., pożytki i inne przychody z rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości udziałów; w takim samym stosunku współwłaściciele ponoszą wydatki i ciężary związane z rzeczą wspólną. Powołany przepis odnosi się do wszystkich wydatków, zarówno koniecznych jak i innych, oraz do ciężarów, a zatem obciążeń współwłaścicieli wynikających z ich prawa (np. podatki, opłaty, ubezpieczenia). W orzecznictwie przyjmuje się, iż pod użytym w art. 207 k.c. pojęciem „wydatków” winny być rozumiane różnego rodzaju nakłady poniesione na rzecz wspólną (tak m.in. Sąd Najwyższy w: uchwale z dnia 19 grudnia 1973 roku, III CZP 78/73, OSNCP 1974 rok, Nr 10, poz. 165, uzasadnieniu postanowienia z dnia 5 grudnia 1997 roku, I CKN 558/97, OSNC 1998 rok, Nr 7–8, poz. 112, postanowieniu z dnia 18 marca 1999 roku, I CKN 928/97, Biuletyn Sądu Najwyższego z 1999 roku, Nr 7, s. 5; uchwale z dnia 10 maja 2006 roku, III CZP 11/06, OSNC 2007 rok, Nr 3, poz. 38, Paweł Księżak w pracy zbiorowej pod red. Konrada Osajdy „Komentarz do kodeksu cywilnego” 2017 rok). Natomiast, ciężarami w rozumieniu art. 207 k.c. są podatki i inne świadczenia o charakterze publicznoprawnym obciążające współwłaścicieli nieruchomości będącej przedmiotem współwłasności (tak między innymi Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 czerwca 2009 roku, V CSK 485/08, Monitor Prawniczy 2009 rok, Nr 14, s. 747, Paweł Księżak w pracy zbiorowej pod red. Konrada Osajdy „Komentarz do kodeksu cywilnego” 2017 rok). Co do zasady nie ma znaczenia, kto ze współwłaścicieli pokrył ciężary i wydatki. W razie potrzeby współwłaścicielowi, który je pokrył, przysługują roszczenia zwrotne. Przyjmuje się, że roszczenie o zapłatę odpowiedniej do udziału części wydatków powstaje z chwilą ich dokonania i od tej chwili może być dochodzone przez współwłaściciela, który poniósł wydatki.

Jeżeli jednak wydatki były poniesione z naruszeniem zasad zarządu, współwłaścicielowi, który je poniósł, przysługuje jedynie zwrot nakładów koniecznych, i tylko o tyle, o ile inni wzbogaciliby się jego kosztem. Przepis art. 207 k.c. ma charakter dyspozytywny i współwłaściciele mogą umówić się inaczej (tak między innymi Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 15 kwietnia 2011 roku, III CSK 191/10, opubl. Legalis, z dnia 29 czerwca 2011 roku, IV CSK 496/10, opubl. Legalis; z dnia 14 października 2011 roku, III CSK 288/10, opubl. Legalis, Paweł Księżak w pracy zbiorowej pod red. Konrada Osajdy „Komentarz do kodeksu cywilnego” 2017 rok). Współwłaściciele mogą np. w umownie uregulować sposób korzystania z nieruchomości i ustalić, że każdy we własnym zakresie ponosi wydatki na tę część nieruchomości, z której korzysta z wyłączeniem innych, a także przeprowadzić podział nieruchomości quoad usum. W takiej sytuacji postanowienia umowy, a nie art. 207 k.c., będą stanowić podstawę rozliczenia nakładów. Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z 8 stycznia 1980 roku (III CZP 80/79, OSNCP 1980 rok, Nr 9, poz. 157, Paweł Księżak w pracy zbiorowej pod red. Konrada Osajdy „Komentarz do kodeksu cywilnego” 2017 rok), współwłaściciel dokonujący nakładów koniecznych na nieruchomość będącą przedmiotem współwłasności nie może żądać zwrotu wartości nakładów odpowiadających udziałowi pozostałych współwłaścicieli w całości nieruchomości, jeżeli w drodze podziału quoad usum nie korzystają oni z tej części nieruchomości, na którą te nakłady zostały dokonane (podobne stanowisko zostało wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 1981 roku, III CZP 72/80, OSNCP 1981 rok, Nr 11, poz. 207, Paweł Księżak w pracy zbiorowej pod red. Konrada Osajdy „Komentarz do kodeksu cywilnego” 2017 rok). Odnosi się to też do nakładów użytecznych i innych, jeżeli zostały poczynione na części nieruchomości, z której korzysta tylko współwłaściciel dokonujący nakładów, a także do sytuacji, w której współwłaściciele uzgodnili, z różnych powodów, że poczynione nakłady nie będą rozliczane (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2006 roku, III CZP 11/06, OSNC 2007, Nr 3, poz. 38, Paweł Księżak w pracy zbiorowej pod red. Konrada Osajdy „Komentarz do kodeksu cywilnego” 2017 rok). W orzecznictwie trafnie zwraca się przy tym uwagę, że umowa o podziale rzeczy quoad usum może być zawarta także w sposób dorozumiany przez utrwalony między współwłaścicielami sposób korzystania z części rzeczy wspólnej. Nie muszą być w niej określone zasady podziału korzyści i dochodów oraz wydatków i ciężarów. Dokonując takiego podziału, strony umawiają się również w sposób dorozumiany, że ciężary i wydatki dotyczące zajętej części rzeczy ponosi tylko ten, kto z niej korzysta z wyłączeniem innych (tak między

innymi Sąd Najwyższy w: postanowieniu z dnia 19 października 2012 roku, V CSK 526/11, opubl. Legalis, wyroku z 16 września 2015 roku, III CSK 446/14, Legalis, Paweł Księżak w pracy zbiorowej pod red. Konrada Osajdy „Komentarz do kodeksu cywilnego” 2017 rok). Zasady ponoszenia nakładów określone w art. 207 k.c. mają zatem zastosowanie tylko wtedy, gdy wydatki te zostały dokonane zgodnie z zasadami zarządu rzeczą wspólną, a więc wtedy, gdy wszyscy współwłaściciele posiadają wspólnie rzecz i jeden z nich poniósł na nią nakłady, z których korzystali wszyscy. W takiej sytuacji, zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego może on żądać zwrotu równowartości tych nakładów, według zasad określonych w art. 207 k.c., od osób, które były współwłaścicielami rzeczy w czasie dokonywania nakładów (tak między innymi Sąd Najwyższy w uchwałach z dnia 19 grudnia 1973 roku, III CZP 78/73, OSNC 1974 rok, nr 10, poz.165 i z dnia 10 maja 2006 roku, III CZP 11/06, OSNC 2007 rok, nr 3, poz. 38 oraz w postanowieniu z dnia 5 grudnia 1997 roku, I CKN 558/97, OSNC 1998 rok, nr 7-8, poz.112, Paweł Księżak w pracy zbiorowej pod red. Konrada Osajdy „Komentarz do kodeksu cywilnego” 2017 rok). Jeżeli nakład na nieruchomości wspólną poczyniony był nie w ramach zarządu rzeczą wspólną, lecz tylko na tę jej część, z której korzystał wyłącznie dokonujący nakładu współwłaściciel, do rozliczenia tego nakładu nie mają zastosowania zasady określone w art. 207 k.c.. W takiej sytuacji przy zniesieniu współwłasności rozliczenia należy dokonać według postanowień umowy współwłaścicieli o podziale nieruchomości quoad usum.

Jak wskazuje się w judykaturze, jeżeli doszło, także w sposób dorozumiany, do podziału nieruchomości quoad usum tak, że współwłaściciele podzielili nieruchomość do współposiadania i każdy z nich samodzielnie użytkował określoną, odrębną część budynku lub gruntu, to każdy z nich ze „swojej” części może czerpać korzyści i tylko on ponosi na nią wydatki, a zatem nie może żądać zwrotu wartości nakładów dokonanych na użytkowaną przez siebie część, odpowiadających udziałowi pozostałych współwłaścicieli w całości nieruchomości, skoro nie korzystają oni z tej części nieruchomości, na której te nakłady zostały poniesione. Natomiast, ewentualne różnice jakie w związku z dokonanymi przez poszczególnych współwłaścicieli nakładami mogą powstać w wartości całej rzeczy powinny być uwzględnione w postępowaniu o zniesienie współwłasności, a do rozliczenia udziałów mają zastosowanie przepisy o bezprawnym wzbogaceniu, w tym także art. 407 k.c. (tak między innymi, Sąd Najwyższy w: uchwale z dnia 8 stycznia 1980 roku, III CZP 80/79, opubl. OSNC 1980 rok, nr 9, poz.15, postanowieniu z dnia 19 października 2012 roku, V CSK 526/11, opubl. Legalis).

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, współwłaściciele nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. J. K., A. G. (1) i M. B. dokonali w podziału nieruchomości do korzystania. Uzgodnili, że uczestniczka A. G. (1) wraz z mężem P. G. i ich wspólną córką będą korzystali z wyłączeniem innych osób z pomieszczeń zlokalizowanych na pierwszym piętrze budynku mieszkalnego usytuowanego na tej nieruchomości. Podział ten był akceptowany także przez E. K. i A. K. (1), którzy następnie nabyli udział w nieruchomości w wyniku darowizny dokonanej na ich rzecz przez M. B.. W świetle przeprowadzonych w sprawie dowodów, o czym była mowa powyżej, nakłady czynione z majątku wspólnego małżonków G. były dokonywane wyłącznie na tę część domu, z której korzystali. Prace, które finansowali z majątku wspólnego P. i A. G. (1) obejmowały położenie paneli w kuchni, przedpokoju, pokoju córki, salonie, wykonanie gładzi w pokoju córki i kuchni, malowanie, położenie tapety i tapety natryskowej, wykonanie instalacji elektrycznej na piętrze z materiału pozostałego z prac na parterze, wykonanie obudowy dwóch otworów drzwiowych oraz założenie drzwi wewnętrznych. Nie dokonywano żadnych ustaleń co do tego, że P. G. i A. G. (1) otrzymają zwrot kosztów prac wykonanych w zajmowanych pomieszczeniach na piętrze budynku. Sąd uznał za nieudowodnione twierdzenia wnioskodawcy dotyczące zakresu i wartości nakładów dokonanych przez uczestników z majątku wspólnego nakłady na nieruchomość przy ulicy (...) w Ł., poza uprzednio wskazanym bezspornym zakresem. Wnioskodawca nie zdołał wykazać, aby uczestnicy z majątku wspólnego finansowali inne nakłady na nieruchomość bądź rozliczali się z A. K. (1) za dokonane przez niego prace, zwracając mu część pieniędzy.

W tej sytuacji, do wzajemnych rozliczeń A. G. (1) z pozostałymi właścicielami nieruchomości przy ul. (...) w Ł. nie ma zatem zastosowania przepis art. 207 k.c. Jednakże, jak wynika z niekwestionowanej przez strony opinii biegłej z zakresu budownictwa i (...) nakłady poczynione z majątku wspólnego małżonków P. G. i A. G. (1) na użytkowane przez nich pomieszczenia zwiększyły wartość nieruchomości w Ł. przy ulicy (...). A zatem, w świetle przedstawionych

powyżej rozważań, podlegają rozliczeniu pomiędzy współwłaścicielami na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Zgodnie z przepisem art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

W przypadku, gdy wzbogacenie polega na dokonaniu nakładów na rzecz będącą współwłasnością kilku osób, wzbogacenie każdej z nich musi być odniesione do wielkości udziału we współwłasności (tak również Paweł Księżak „Bezpodstawne wzbogacenie” Warszawa 2007 rok).

Stosownie do art. 406 k.c. obowiązek wydania korzyści obejmuje nie tylko korzyść bezpośrednio uzyskaną, lecz także wszystko, co w razie zbycia, utraty lub uszkodzenia zostało uzyskane w zamian tej korzyści albo jako naprawienie szkody. Natomiast, jak wynika z art. 407 k.c. jeżeli ten, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, rozporządził korzyścią na rzecz osoby trzeciej bezpłatnie, obowiązek wydania korzyści przechodzi na tę osobę trzecią.

W sytuacji, gdy rozliczenia współwłaścicieli rzeczy normują powołane przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu modyfikacji może podlegać ogólna zasada, zgodnie z którą roszczenie o zwrot wartości nakładów poczynionych przez jednego ze współwłaścicieli na nieruchomości wspólną przysługuje przeciwko osobom, które były współwłaścicielami w czasie dokonywania tych nakładów. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie wobec regulacji zwartej w art. 407 k.c. Umową darowizny z dnia 12 lutego 2004 roku, rep. A numer (...), M. B., dziadek uczestniczki, darował swojej córce i jej mężowi małżonkom E. i A. K. (1), do ich majątku objętego wspólnością ustawową, swój udział wynoszący 1/3 części prawie własności zabudowanej nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...). A zatem, stosownie do treści przepisu art.407 k.c., to E. i A. K. (1) obciąża obowiązek wydania korzyści w zakresie nabytego przez nich od M. B. udział w prawie własności przedmiotowej nieruchomości w wysokości 1/3 części za cały okres dokonywania nakładów przez wnioskodawcę i uczestniczkę na przedmiotową nieruchomość, także w odniesieniu do nakładów poczynionych zanim E. i A. K. (1) stali się współwłaścicielami nieruchomości. W konsekwencji, współwłaścicielami nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. obowiązani do zwrotu nakładów poczynionych przez A. G. (1) i P. G., na podstawie powołanych przepisów regulujących bezpodstawne wzbogacenie, są E. i A. K. (1) w 1/3 części oraz J. K. w 1/3 części. Wierzytelności z tytułu tych nakładów przysługujące A. G. (1) jako współwłaściciele nieruchomości wobec wskazanych współwłaścicieli wchodzi do majątku wspólnego uczestników. Ponadto, A. G. (1) zobowiązana jest do zwrotu nakładów dokonanych z majątku wspólnego stron na jej majątek osobisty w postaci udziału w wysokości 1/3 części w prawie własności nieruchomości przy ul. (...) w Ł..

Wskazać należy, iż zniesienie współwłasności nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. na mocy umowy z dnia 2 listopada 2011 roku, rep. A numer (...), miało miejsce po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej uczestników postępowania, a zatem podstawę do ustalenia powierzchni i stanu prawnego nieruchomości, na którą były czynione nakłady z majątku wspólnego uczestników stanowi stan nieruchomości na dzień 15 maja 2008 roku, czyli na datę umownego ustanowienia rozdzielności majątkowej. Z tego względu, bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie pozostaje dokonane w 2011 roku zniesienie współwłasności tej nieruchomości i wydzielenie niezabudowanej działki gruntu oznaczonej nr (...) o powierzchni 4 ary 72 m², której prawo własności przeszło w całości na rzecz J. K..

Zgodnie z ogólnie przyjętą zasadą Sąd ustalił skład i stan majątku wspólnego na dzień ustania wspólności ustawowej małżeńskiej, zaś według cen obowiązujących w chwili orzekania (tak np. Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 15 grudnia 1969 roku, III CZP 12/69, OSNCP 1970, poz.39). Wartość przedmiotu zniesienia współwłasności ustala się na poziomie cen rynkowych (tak Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 30 grudnia 1975 roku, III CRN 349/75). Dopuszczalne jest przy tym oparcie się na zgodnych oświadczeniach uczestników w zakresie wartości składników majątku, jeśli nie budzą one wątpliwości co zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2001 roku, V CKN 482/00, opubl. Lex 52640).

Zakres poczynionych przez strony nakładów został ostatecznie ustalony na podstawie zeznań świadków oraz przesłuchania uczestników, a ich łączna wartość została ustalona w niekwestionowanej przez strony opinii przez biegłą z zakresu budownictwa i wyceny nieruchomości na kwotę 8.390 zł.

Stan środków pieniężnych na rachunku bankowym prowadzonym na nazwisko wnioskodawcy ustalono na podstawie informacji o saldzie rachunku bankowego na dzień ustanowienia przez strony rozdzielnosci majątkowej nadesłanej przez bank.

Przedmiotem podziału majątku wspólnego są jedynie aktywa oraz te przedmioty majątkowe, które były objęte wspólnością w chwili jej ustania i które nadal istnieją w dacie podziału. Składniki zużyte w toku normalnego używania nie są uwzględniane przy podziale, zaś składniki bezprawnie zniszczone lub zbyte przez jednego z małżonków podlegają rozliczeniu (tak między innymi Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 4 listopada 1999 roku, II CKN 523/98, opubl. Lex 737256, Krystyna Skiepmo „Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków.” Warszawa 2015 rok).

P. G. posiadał w (...) Bank Spółce Akcyjnej rachunek bankowy o numerze (...), którego saldo na dzień 15 maja 2008 roku wynosiło 16.283,78 zł. Rozważenia wymagało zatem, czy wskazane środki pieniężne podlegały rozliczeniu w niniejszym postępowaniu. Jak wskazano powyżej, podział majątku wspólnego obejmuje składniki majątkowe, które były elementami majątku wspólnego w chwili ustania wspólności ustawowej i które istnieją w chwili dokonywania podziału, tj. wydania orzeczenia. Przy jego dokonywaniu nie uwzględnia się tych wspólnych składników majątkowych, które w czasie trwania wspólności ustawowej lub po jej ustaniu zostały zużyte zgodnie z prawem (art. 36 - 40 k.r.o. i art. 42 k.r.o.), natomiast uwzględnia się, ale tylko w ramach rozliczeń, tj. rachunkowo, składniki majątkowe, które zostały bezprawnie zbyte, zniszczone lub roztrwonione przez jedno z małżonków. W tym wypadku, przy podziale majątku wspólnego ich wartość podlega zaliczeniu na poczet udziału przypadającego drugiemu małżonkowi. I tak w sytuacji, gdy jeden z małżonków wypłacił z rachunku bankowego znaczne środki pieniężne stanowiące przedmiot majątku wspólnego, bez zgody drugiego małżonka, obowiązkiem sądu jest ustalenie i ocena, czy ich wydatkowanie, bez zgody drugiego małżonka, nastąpiło na potrzeby rodziny lub uzasadnione potrzeby zbywcy, czy też nastąpiło ze szkodą dla drugiego współuprawnionego. W razie usprawiedliwionego wyzbycia się środki takie nie mogą być brane pod uwagę w postępowaniu o podział majątku dorobkowego. W wypadku wyzbycia się nieuzasadnionego i tym samym wyrządzenia drugiemu małżonkowi szkody, poszkodowanemu należy się odszkodowanie w wysokości połowy wartości wydatkowanych w sposób nieuzasadniony środków (por. np. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 1958 roku, I CR 547/58, OSNCK 1959, nr 2, poz. 59, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2009 roku, V CSK 485/08, opubl. LEX nr 537040, Krystyna Skiepmo „Komentarz do spraw o podział majątku wspólnego małżonków.” Warszawa 2015 rok).

Wnioskodawca obecnie nie dysponuje już środkami zgromadzonymi na wskazanym rachunku bankowym. Jak wynika z jego zeznań pieniądze te przeznaczył na opłacenie kosztów wycieczki córki stron do P., stanowiącej prezent z okazji komunii oraz zakup samochodu, który następnie został przez niego sprzedany w stanie uszkodzonym za kwotę około 4.000 zł, którą P. G. przeznaczył na bieżące utrzymanie. Okoliczności te nie były kwestionowane przez uczestniczkę. A. G. (1) miała wiedzę o przeznaczeniu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym prowadzonym na nazwisko wnioskodawcy. Uczestniczka nie kwestionowała okoliczności, iż wnioskodawca nie dysponuje już wskazanymi środkami pieniężnymi ani zasadności rozporządzenia przez P. G. tymi środkami pieniężnymi. Wskazała także, że nie żąda rozliczenia tych środków pieniężnych wydatkowanych przez wnioskodawcę. Skoro A. G. (1) wyrażała zgodę, aby wnioskodawca przeznaczył owe środki pieniężne na potrzeby wspólnej córki stron, brak jest podstaw do rozliczenia tego wydatku w niniejszym postępowaniu. Jednocześnie, zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na dokładne ustalenie dokładnie jaka część kwoty zgromadzonej na rachunku bankowym w (...) Banku Spółce Akcyjnej została przeznaczona przez wnioskodawcę na wycieczkę dla córki, a jaka na zakup samochodu. A zatem, brak było możliwości ewentualnego rozliczenia tego drugiego wydatku w niniejszym postępowaniu. Zaś, jak wskazano powyżej, rolą Sądu w sprawie o podział majątku nie jest prowadzenie dochodzenia w celu ustalenia takich okoliczności. Zwłaszcza, że uczestniczka nie zgłaszała z tego tytułu do rozliczenia żadnych roszczeń. Ponadto, samochód ten został

sprzedany przez wnioskodawcę w stanie uszkodzonym, a uzyskane w ten sposób środki w kwocie około 4.000 zł P. G. przeznaczył na bieżące utrzymanie. W konsekwencji, w ocenie Sądu, brak jest podstaw do rozliczenia tej kwoty.

Przepis art. 211 k.c., zgodnie z którym każdy ze współwłaścicieli może żądać, ażeby zniesienie współwłasności nastąpiło przez podział rzeczy wspólnej, chyba że podział byłby sprzeczny z przepisami ustawy lub ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem rzeczy albo że pociągałby za sobą istotną zmianę rzeczy lub znaczne zmniejszenie jej wartości, reguluje podstawowy sposób zniesienia współwłasności poprzez tak zwany podział rzeczy naturze. Gdyby jednak rzecz nie dała się podzielić, może być przyznana jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana (art. 212 k.c.). Podobną regulację zawiera art. 623 k.p.c. który stanowi, że sąd dokonuje podziału na części odpowiadające wartości udziałom współwłaścicieli z uwzględnieniem wszelkich okoliczności, zgodnie z interesem społeczno – gospodarczym, a różnice wartości wyrównuje się przez dopłaty pieniężne.

Jak wskazano powyżej, współwłaścicielami nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. obowiązanymi do zwrotu wartości nakładów poczynionych przez A. G. (1) i P. G., na podstawie powołanych przepisów regulujących bezpodstawne wzbogacenie, są E. i A. K. (1) w 1/3 części oraz J. K. w 1/3 części. Wartość poczynionych przez strony z majątku wspólnego na nieruchomość przy ul. (...) nakładów opiewa na kwotę 8.390 zł. W konsekwencji, Sąd ustalił, że w skład majątku wspólnego P. i A. G. (1) wchodzi wierzytelności przysługujące P. G. i A. G. (1) z tytułu nakładów dokonanych na nieruchomość położoną w Ł., przy ul. (...), stanowiącą działkę numer (...), o powierzchni 15 arów 31 metrów kwadratowych, dla której Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), w stosunku do J. K. jako współwłaściciela tejże nieruchomości w 1/3 części, o wartości 2.796,67 zł oraz w stosunku do E. K. i A. K. (1) jako współwłaścicieli tejże nieruchomości we wspólności ustawowej majątkowej małżeńskiej w 1/3 części, o wartości 2.796,67 zł ($1/3 \times 8.390 \text{ zł} = 2.796,67 \text{ zł}$).

Dokonując uzupełniającego podziału majątku wspólnego, Sąd przyznał wskazane wierzytelności A. G. (1). Za przyznaniem owych wierzytelności uczestniczce przemawia okoliczność, że nadal zamieszkuje ona na przedmiotowej nieruchomości, jest jej współwłaścicielem i będzie mogła zrealizować przyznaną wierzytelność np. w postępowaniu o zniesienie współwłasności, zaś wnioskodawca w przypadku przyznania wierzytelności na jego rzecz, aby dochodzić swych praw byłby zmuszony wytoczyć proces przeciwko wszystkim dłużnikom obu wierzytelności.

A. G. (1) i P. G. mają równe udziały w majątku wspólnym. W toku postępowania nie kwestionowano zasady wyrażonej w art.43 § 1 k.r.o. Wartość majątku wspólnego wnosi 5.597,34 zł. Wartość udziału każdego z byłych małżonków w majątku wspólnym opiewa na kwotę 2.796,67 zł. Zatem każdemu z uczestników winny przypaść składniki o wartości po 2.796,67 zł.

Dodatkowo z urzędu, jak wskazano w toku powyższych rozważań, podlegał rozliczeniu nakład z majątku wspólnego stron na majątek osobisty uczestniczki w postaci udziału w wysokości 1/3 części w prawie własności nieruchomości położonej przy ul (...) w Ł.. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego jeżeli poczyniono nakłady z majątku wspólnego małżonków na majątek odrębny jednego z nich, to przy podziale majątku wspólnego, po ustaniu wspólności ustawowej, małżonek ten jest obowiązany rozliczyć się z uczestnikiem postępowania z kwoty nakładów z majątku wspólnego na jego majątek odrębny stosownie do przysługującego mu udziału w majątku wspólnym. Jeśli jeden z małżonków zatrzymuje całe nakłady dokonane na jego majątek odrębny, choć udział w kwocie pochodzącej z majątku wspólnego na te nakłady ma również drugi z małżonków, to konsekwencją tego jest uznanie, że małżonek na którego majątek osobisty dokonano nakładów i który je zatrzymuje powinien zwrócić drugiemu małżonkowi połowę tej kwoty (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13 marca 1981 roku, III CRN 35/81, OSNC 1981 rok, Nr 11, poz. 220).

Uczestniczce postępowania przysługuje udział w prawie własności nieruchomości przy ulicy (...) w Ł. w 1/3 części. Jak ustalono, nakłady poczynione przez strony na przedmiotową nieruchomość w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej opiewały na kwotę 8.390 zł. Tym samym nakład z majątku wspólnego stron na majątek osobisty uczestniczki w postaci udziału w prawie własności oznaczonej nieruchomości wynosi 2.796,66 zł ($1/3 \times 8.390 \text{ zł}$), a skoro nakład ten zatrzymuje uczestniczka, winna zwrócić połowę jego wartości (1.398,33 zł) wnioskodawcy.

Uczestniczce przyznano obie wierzytelności o łącznej wartości 5.597,34 zł, a więc cały majątek wspólny. Wysokość nakładów poczynionych z majątku wspólnego małżonków na majątek osobisty uczestniczki została ustalona na kwotę 2.796,66 zł. Dlatego też, Sąd zasądził, tytułem spłaty oraz rozliczenia nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestniczki, od A. G. (1) na rzecz P. G. kwotę 4.195 zł. Na zasądzoną od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę składa się połowa wartości wierzytelności stanowiących składniki majątku wspólnego małżonków (5.597,34 zł : 2 = 2.796,67 zł) oraz połowa wartości nakładów poczynionych z majątku wspólnego stron na majątek osobisty uczestniczki (2.796,67 zł : 2 = 1.398,33 zł).

Zasada rozliczenia kosztów postępowania prowadzonego w trybie nieprocesowym wynika z art. 520 § 1 k.p.c. Zgodnie z jego brzmieniem każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie. Wyjątki od tej zasady zostały ustanowione w dalszych paragrafach art. 520 k.p.c., stanowiąc, iż jeżeli jednak uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników (§ 2). Zaś, paragraf 3 art. 520 k.p.c. stanowi, iż jeżeli interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio, jeżeli uczestnik postępował niesumiennie lub oczywiście niewłaściwie. W orzecznictwie i doktrynie zwraca się uwagę, iż w postępowaniu nieprocesowym nie ma „pojedyńku” dwóch przeciwstawnych sobie stron, dlatego też nie można mówić o przegrywającym, który powinien zwrócić koszty postępowania wygrywającemu (por. art. 98 § 1 k.p.c.). Przeciwnie, z treści całego art. 520 k.p.c. wynika, że ustawodawca zakłada, że w zasadzie uczestnicy postępowania są w tym samym stopniu zainteresowani jego wynikiem, a orzeczenie sądu udziela ochrony prawnej każdemu uczestnikowi. Dlatego ten, kto poniósł koszty sądowe lub koszty zastępstwa procesowego, nie uzyska zwrotu wydanych kwot od innego uczestnika, ale i nie jest obowiązany do zwracania kosztów poniesionych przez innego uczestnika (tak Bodio Joanna, Demendecki Tomasz, Jakubecki Andrzej, Marcewicz Olimpia, Telenga Przemysław, Wójcik Mariusz P [w] Komentarz do art.520 kodeksu postępowania cywilnego, LEX/el. 2010; Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 9 grudnia 1999 roku, III CKN 497/98, OSNC 2000 rok, nr 6, poz. 116). Stanowisko takie uzasadnione jest niezależnością i samodzielnością udziału w tym postępowaniu każdego jego uczestnika (Budnowska Joanna, Zieliński Andrzej artykuł Palestra 1995 rok, numer 7-8, s. 58, Lex nr 11671/1).

W przedmiotowej sprawie uczestnicy byli w równym stopniu zainteresowani wynikiem postępowania, lecz ich interesy były sprzeczne. Wnioskodawca wnosił o dokonanie uzupełniającego podziału majątku, a uczestniczka o oddalenie wniosku. Wnioskodawca poniósł koszty sądowe w postaci opłaty od wniosku w kwocie 1.000 zł oraz w postaci zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłej w kwocie 2.000 zł. Sąd dokonał uzupełniającego podziału majątku, choć o innej wartości niż żądał wnioskodawca. Dlatego też Sąd zasądził od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy kwotę 1.500 zł tytułem zwrotu 1/2 opłaty od wniosku oraz 1/2 zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłej.

W postępowaniu o podział majątku wspólnego Sąd z urzędu ustala skład i wartość majątku wspólnego, a zatem jeżeli wolą uczestników postępowania było skorzystanie z pomocy fachowych pełnomocników, ich wynagrodzenie powinno obciążać każdego z uczestników. Z tego względu, Sąd ustalił, że w pozostałym zakresie wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Na nieuiszczone koszty sądowe w łącznej kwocie 2.138,20 zł złożył się zwrot wynagrodzenia świadka w wysokości 81,26 zł oraz wynagrodzenie biegłej w wysokości 2.056,94 zł.

Na podstawie art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd w równym stopniu obciążył wnioskodawcę i uczestniczkę nieuiszczonymi kosztami postępowania, a poniesionymi tymczasowo ze Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, nakazując pobrać od każdego z nich kwotę 1.069,10 zł.